

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2009 оны 9 дүгээр
сарын 30-ны өдөр

Дугаар 303

Улаанбаатар
хот

"Сэтгэцийн эрүүл мэнд" үндэсний
хоёр дахь хөтөлбөр батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. "Сэтгэцийн эрүүл мэнд" үндэсний хоёр дахь хөтөлбөрийг 1 дүгээр, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2 дугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай.

2. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг 2010 оноос эхлэн улсын болон орон нутгийн төсөвт тусган санхүүжүүлж байхыг Сангийн сайд С.Баярцогт, Эрүүл мэндийн сайд С.Ламбаа, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт даалгасугай.

3. Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явц, үр дүнг жил бүрийн П улиралд Засгийн газарт танилцуулж байхыг Эрүүл мэндийн сайд С.Ламбаад даалгасугай.

Монгол Улсын Тэргүүн
шадар сайд

Н.АЛТАНХУЯГ

Эрүүл мэндийн сайд

С.ЛАМБАА

"СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД" ҮНДЭСНИЙ ХОЁР ДАХЬ ХӨТӨЛБӨР

Нэг. Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийн өнөөгийн байдал

Дэлхийн хэмжээнд 2005 онд бүртгэгдсэн нийт өвчлөлийн 10 хувийг сэтгэц, зан үйлийн эмгэг эзэлж байсан бол 2020 онд 15 хувь болж нэмэгдэх магадлалтай байгааг Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага (цаашид “ДЭМБ” гэнэ) тооцоолсон байна. Өнөөгийн байдлаар дэлхийн 4 хүн тутмын 1 нь сэтгэцийн ямар нэг эмгэгт нэрвэгдэж байгаагаас гадна хөдөлмөрийн чадвар алдалтад хүргэдэг 10 өвчний 5 нь сэтгэцийн эмгэг байна.

Сүүлийн 25 жилд манай улсад сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн тархалтын судалгаа хийгдээгүй бөгөөд эрүүл мэндийн статистик мэдээгээр сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн тохиолдол 2000 онд 10000 хүн амд 77.4 байсан бол 2007 онд 112.9 болж нэмэгджээ. 2008 оны байдлаар манай улсад сэтгэц, зан үйлийн эмгэгтэй 22 мянга гаруй хүн эмнэлгийн идэвхтэй хяналтад эмчлэгдэж, хөдөлмөрийн чадвар алдсан нийт хүний дотор сэтгэцийн эмгэгтэй хүн 15 хувийг эзэлж байна.

Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг сайжруулах зорилгоор Засгийн газраас 2002-2007 онд “Сэтгэцийн эрүүл мэнд” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлсэн юм. Энэ хугацаанд “Эрүүл мэндийн боловсрол” бага, дунд боловсролын улсын стандарт, ерөнхий боловсролын сургуулийн эрүүл мэндийн хичээлийн хөтөлбөр, сурах бичиг болон багш бэлтгэдэг их, дээд сургууль, коллежийн сургалтын агуулга, хөтөлбөрт сэтгэцийн эрүүл мэндийн асуудлыг тусгаж, сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих чиглэлээр мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны ажил тогтмолжин, сум, өрхийн түвшинд сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үзүүлдэг болсон бөгөөд уг үйлчилгээнд хамрагдах хүний тоо нэмэгдсэн байна. Сэтгэцийн эмгэгтэй хүнийг гэр бүл, нийгмийн дунд амьдрах дадал хэвшилтэй болгоход чиглэсэн сэтгэц-нийгмийн нөхөн сэргээх тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг “Гэр” төв, тусгай тохижуулсан байр нийслэл төдийгүй Ховд, Орхон, Өвөрхангай, Дорноговь зэрэг аймагт нээгдэж үйл ажиллагаа нь тогтмолжсон зэрэг ололт гарсан юм.

Гэвч үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хийсэн үнэлгээгээр хөтөлбөрийн гол шалгуур үзүүлэлт ялангуяа, хүн амын дунд сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн тархалт болон амиа егүүтгэх тохиолдол буураагүй байна. Иймд хүн амын дунд сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих урт хугацааны үе шаттай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх нь чухал байгаагийн дээр Монгол Улсад сэтгэцийн эрүүл мэндийн дараахь тулгамдсан асуудал байна:

Нэгдүгээрт, сэтгэцийн эмгэгтэй хүний эрхийг хангах асуудлыг Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хууль, түүнийг хэрэгжүүлэх зорилгоор гарсан эрх зүйн баримт бичигт тусгасан боловч сэтгэцийн эмгэгтэй хүмүүсийг ялгаварлан гадуурхах явдал түгээмэл байна.

Хоёрдугаарт, сэтгэц нөлөөт шинэ эмийг эмчилгээнд нэвтрүүлэх боломж хязгаарлагдмал байна. Дэлхий нийтэд 200 гаруй нэр төрлийн сэтгэц нөлөөт шинэ эмийг эмчилгээнд хэрэглэж байхад Монгол Улс зайлшгүй шаардлагатай эмийн жагсаалтад бүртгэгдсэн, эмчилгээний үр дүн багатай, гаж нөлөө ихтэй 10 нэр төрлийн

эмийг сүүлийн 50 жилийн турш хэрэглэсээр ирсэн. Түүний зэрэгцээ эдгээр эмийн хангамж, хүрэлцээ сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний бүх шатлалд ялангуяа сум, өрх, аймаг, дүүргийн түвшинд хангалтгүй байна.

Гуравдугаарт, дэлхий нийтэд сэтгэцийн эрүүл мэндийн эмнэлэгт суурилсан тусламжаас татгалзаж, нийгэм, хамт олонд тулгуурласан тусламж, үйлчилгээг түлхүү хөгжүүлж байхад манай улсад сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний нийт зардлын 64 хувийг ор бүхий эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд зарцуулж байгаагаас нийгэм, хамт олонд тулгуурласан сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг сайжруулах боломж хязгаарлагдмал байна.

Дөрөвдүгээрт, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх мэдлэг, ур чадвар дутмаг байна. 1997-2006 онуудад хандивлагч байгууллагын санхүүжилтээр “Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээ” сэдэвт сургалт зохион байгуулж, нийт 1300 гаруй өрхийн эмчийг хамруулсан боловч сургалтад хамрагдсан эмч нарын 60 хувь нь ажил, мэргэжлээ өөрчилсөн байна.

“Эрүүл мэндийн салбарын мастер төлөвлөгөө”-нд 2015 он гэхэд сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийг 10000 хүн амд 65 хүртэл бууруулах, сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж шаардлагатай үйлчлүүлэгсдийн 70 хүртэлх хувийг тусламж үйлчилгээнд хамруулахаар төлөвлөсөн бөгөөд хүн амын дунд сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн тохиолдол, амиа хорлолт буурахгүй байгааг харгалзан “Сэтгэцийн эрүүл мэнд” үндэсний хоёр дахь хөтөлбөр (цаашид “хөтөлбөр” гэнэ)-ийг боловсруулсан болно.

Хоёр. Хөтөлбөрийн зорилго, зорилт

2.1. Хөтөлбөрийн зорилго нь хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны болон нийгэм, хамт олонд тулгуурласан тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх замаар сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн тархалтыг бууруулах нөхцөл бүрдүүлэхэд оршино.

2.2. Хөтөлбөрийн зорилгод хүрэхийн тулд дараахь зорилтыг хэрэгжүүлнэ:

2.2.1. Зорилт 1. Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих орчин бүрдүүлнэ;

2.2.2. Зорилт 2. Сэтгэцийн эрүүл мэндээ хянаж сайжруулах талаар хувь хүний мэдлэг, чадварыг дээшлүүлнэ;

2.2.3. Зорилт 3. Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих үйл ажиллагаанд нийгэм, хамт олны оролцоог нэмэгдүүлнэ;

2.2.4. Зорилт 4. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг боловсронгуй болгож хүртээмж, чанарыг сайжруулна;

2.2.5. Зорилт 5. Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдал, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйл, зонхилон тохиолдох сэтгэцийн эмгэгийн тандалтыг сайжруулна.

Гурав. Хөтөлбөрийн үйл ажиллагааны чиглэл, хүрэх үр дүн

3.1. Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих орчин бүрдүүлэх талаар дараахь арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ:

3.1.1. сэтгэцийн эрүүл мэндийн талаархи шийдвэр гаргагчдын мэдлэг, хандлагыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн мэдээлэл, сурталчилгааны арга хэмжээг өргөжүүлэх;

3.1.2. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомж, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх чиглэлээр гарсан эрх зүйн баримт бичигт үнэлгээ хийж боловсронгуй болгох;

3.1.3. сэтгэцэд нөлөөт эмийн хангамжийг сайжруулах, сэтгэцэд нөлөөт шинэ эмийг эмчилгээ, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх эрх зүйн орчин бүрдүүлэх;

3.1.4. сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулах санхүүжилтийг нэмэгдүүлж, нийгэм, хамт олонд тулгуурласан тусламж үйлчилгээнд түлхүү хуваарилах;

3.1.5. сэтгэцийн эрүүл мэндэд ээлтэй ажлын байр, сургууль, хамт олон бий болгох ажлыг аж ахуйн нэгж, төрийн болон төрийн бус байгууллагын үйл ажиллагааны нэг хэсэг болгон зохион байгуулах;

3.1.6. сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих талаар гарын авлага, зөвлөмж гаргаж байгууллага, хамт олны дунд сургалт явуулах, арга зүйн зөвлөгөө дэмжлэг үзүүлэх.

Хүрэх үр дүн: Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжсэн эрх зүй, эдийн засаг, нийгмийн таатай орчин бүрдэнэ.

3.2. Сэтгэцийн эрүүл мэндээ хянаж сайжруулах талаар хувь хүний мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх чиглэлээр дараахь арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ:

3.2.1. ерөнхий боловсролын сургуулийн эрүүл мэндийн хичээлийн хөтөлбөр болон багш бэлтгэдэг их, дээд сургууль, коллежийн сургалтын агуулга, хөтөлбөрт байгаа сэтгэцийн эрүүл мэндийн талаархи асуудлыг шинэчлэн, боловсронгуй болгох, багшлах хүний нөөцийн чадавхийг дээшлүүлэх;

3.2.2. бухимдал тайлах, сэтгэл хөдлөлөө хянаж зохицуулах, харилцааны соёлоо дээшлүүлэх, бусдыг сонсох, бүтээлчээр сэтгэх, тулгамдсан асуудлыг зүй зохистой шийдвэрлэх талаар хүүхэд, залуучууд, нийт хүн амын мэдлэгийг сайжруулах чиглэлээр албан бус, зайны сургалтын хөтөлбөр, гарын авлага боловсруулж сургалт явуулах, энэ чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллах;

3.2.3. дасгал хөдөлгөөн, бясалгал зэрэг хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжихэд чиглэсэн үйл ажиллагааг өргөжүүлэх талаар холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллах, дэмжлэг үзүүлэх;

3.2.4. сэтгэцийн эмгэгтэй хүний эрхийг хамгаалах болон сэтгэцийн эрүүл мэнд, амьдрах ур чадвар, сэтгэцийн эмгэгийн тухай ташаа ойлголт, хандлагыг өөрчлөхөд хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслийг үр дүнтэй ашиглах, сэтгүүлч нарт зориулсан сургалт явуулах.

Хүрэх үр дүн: Иргэд харилцааны соёлоо дээшлүүлэх, бусдыг сонсох, бүтээлчээр сэтгэх, тулгамдсан асуудлыг зүй зохистой шийдвэрлэх, сэтгэл хөдлөлөө хянаж зохицуулах, бухимдлаа тайлах талаар зөв дадал хэвшилтэй болно.

3.3. Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих үйл ажиллагаанд нийгэм, хамт олны оролцоог нэмэгдүүлэх талаар дараахь арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ:

3.3.1. сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах үйл ажиллагаанд төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэд, гэр бүл, хамт олны оролцоог нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн төсөл, хөтөлбөрийн уралдаан зарлаж дүгнэх, урамшуулах, сурталчлах, гэрээ байгуулах замаар хамтран ажиллах;

3.3.2. нийгэм, хамт олны дунд сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа төрийн бус байгууллагын үйл ажиллагаанд мэргэжил, арга зүйн туслалцаа дэмжлэг үзүүлэх;

3.3.3. сэтгэцийн эмгэгтэй хүмүүсийн гэр бүлийн болон өөртөө туслах бүлэг, нийгэмлэг, холбоо байгуулах үүсгэл, санаачилга, үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх, сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих үйл ажиллагаанд оролцуулах;

3.3.4. нийгэм, хамт олонд тулгуурласан сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа хүний нөөцийн чадавхийг сайжруулах;

3.3.5. ажлын байрны таагүй орчин, хамт ажиллагсдын зүгээс үзүүлэх дарамт шахалт зэрэг хүний сэтгэцийн эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх хүчин зүйлийг тогтоож шалтгаан, үр дагаврыг бууруулах асуудлаар аргачлал, зөвлөмж гаргаж аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх.

Хүрэх үр дүн: Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах үйл ажиллагаанд төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэд, гэр бүл, хамт олны оролцоо нэмэгдэн сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллага, хамт олны тоо нэмэгдэнэ.

3.4. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг боловсронгуй болгож хүртээмж, чанарыг сайжруулах талаар дараахь арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ:

3.4.1. сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох талаар;

3.4.1.1. сум, өрхийн эмнэлгээс үзүүлж байгаа сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний байдалд үнэлгээ хийж хүртээмж, чанарыг сайжруулах арга хэмжээ авах;

3.4.1.2. хүүхэд, өсвөр үе, ахмад настны сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих чиглэлээр нийгэм, хамт олонд тулгуурласан тусламж, үйлчилгээний төрлийг нэмэгдүүлж, хүртээмжийг сайжруулах;

3.4.1.3. аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт сэтгэцийн эмгэгтэй өвчтөнд тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх орны тоог нэмэгдүүлж, иргэдийг орон нутаг, гэр орондоо ойр эмчлүүлэх боломж бүрдүүлэх;

3.4.1.4. хууль ёсны асран хамгаалагчгүй боловч асран хамгаалагчийн ивээлд байх шаардлагатай сэтгэцийн архаг эмгэгтэй хүнд зориулсан улсын асрамжийн газар байгуулах асуудлыг судалж шийдвэрлүүлэх;

3.4.1.5. сэтгэц-нийгмийн нөхөн сэргээх тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх талаар нутгийн захиргаа, нийгмийн халамжийн байгууллагатай хамтран ажиллах, аймаг, дүүрэгт сэтгэц-нийгмийн нөхөн сэргээх "Гэр" төв, кабинет байгуулж, үйл ажиллагааг нь тогтмолжуулах;

3.4.1.6. сэтгэцийн эмгэгтэй хүмүүст үзүүлэх нийгмийн халамжийн үйлчилгээг эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээтэй уялдуулан зохион байгуулах.

3.4.2. сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд зарцуулах санхүүжилтийг оновчтой болгох талаар;

3.4.2.1. сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд зарцуулах санхүүжилтийг нийгэм, хамт олонд тулгуурласан тусламж үйлчилгээнд түлхүү хуваарилах;

3.4.2.2. сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлж байгаа нөөцийг дайчлах арга хэмжээ авах;

3.4.3. сэтгэцийн эмгэгтэй хүний эрхийг хангах талаар;

3.4.3.1. сэтгэцийн тусламж, үйлчилгээний ор бүхий аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт магадлан тогтоох комисс байгуулж ажиллуулах;

3.4.3.2. сэтгэцийн эмгэгийн улмаас албадан эмчилгээнд орсон тохиолдол бүрийг хянаж, магадлан тогтоох комиссоор хэлэлцэн шийдвэрлэж, энэ талаархи мэдээллийг холбогдох дээд шатны байгууллагад хүргүүлж байх;

3.4.4. сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх хүний нөөцийн хангамж, чадавхийг сайжруулах талаар:

3.4.4.1. анагаах ухааны болон сувилахуйн сургуулийн төгсөх курсийн өмнөх болон дараахь сэтгэцийн эрүүл мэндийн сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг шинэчлэх;

3.4.4.2. сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээний талаар сум, өрхийн эмч нарт сургалт явуулах, ажлын байран дээр нь сургах, дадлагажуулах;

3.4.4.3. хүүхэд, өсвөр үе, ахмад настны сэтгэцийн эрүүл мэнд, шүүхийн сэтгэц эмгэг судлал, сэтгэл зүй, сэтгэл засал, хэл засал, эмгэг сэтгэл зүй, гамшгийн үеийн сэтгэцийн эрүүл мэнд зэрэг төрөлжсөн нарийн мэргэжлээр эмч, мэргэжилтэн гадаад, дотоодод бэлтгэх, мэргэшүүлэх;

3.4.4.4. сэтгэцийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг төрөх, эмэгтэйчүүд, хүүхэд, хавдар, дотор зэрэг бусад нарийн мэргэжлийн тусламжтай уялдуулах чиглэлээр эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний мэдлэг, дадлыг дээшлүүлэх сургалт явуулах;

3.4.4.5. сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх хүний нөөцийг эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний шатлал бүрт нэмэгдүүлэх, гадаад, дотоодод сургах, мэргэшүүлэх;

3.4.5. сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах талаар:

3.4.5.1. зонхилон тохиолдох сэтгэцийн эмгэгийн оношилгоо, эмчилгээний стандарт, эмнэлзүйн удирдамжийг шинээр болон шинэчлэн боловсруулж мөрдүүлэх;

3.4.5.2. сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа нийт байгууллагын үйл ажиллагааг магадлан итгэмжлэх;

3.4.5.3. сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд орчин үеийн шаардлагад нийцсэн оношилгоо, эмчилгээний шинэ арга, технологи нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

3.4.5.4. зайлшгүй шаардлагатай эмийн нэр төрөл, хангамжийг сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний бүх шатлалд ялангуяа сум, өрх, аймаг, дүүргийн түвшинд нэмэгдүүлэх, орон нутагт үнэгүй эм олгох нөхцөлийг бүрдүүлэх.

Хүрэх үр дүн: Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмж нэмэгдэж, хүний нөөцийн чадавхи сайжирна.

3.5. Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдал, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйл, зонхилон тохиолдох сэтгэцийн эмгэгийн тандалтыг сайжруулах талаар дараахь арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ:

3.5.1. хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдал, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйлийн тандалт судалгааг тогтмол хугацаанд явуулж, тандалтын дүнд үндэслэн бодлого, стратеги боловсруулах, холбогдох өөрчлөлтийг оруулах, баримт нотолгоонд түшиглэсэн үйл ажиллагаа явуулах;

3.5.2. сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдал, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйлийн тандалт хийх талаар байгууллага, хүний нөөцийн чадавхийг дээшлүүлэх, энэ чиглэлээр олон улсын байгууллага, хандивлагч орноос дэмжлэг авах;

3.5.3. сэтгэцийн эрүүл мэндийн мэдээллийн санг өргөжүүлж ашиглалтыг сайжруулах.

Хүрэх үр дүн: Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдал, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйл, зонхилон тохиолдох сэтгэцийн эмгэгийн тандалт болон мэдээллийн үндэсний тогтолцоо бэхжинэ.

Дөрөв. Хөтөлбөрийн удирдлага, зохион байгуулалт

4.1. Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний зөвлөл нь хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн салбар хоорондын хамтын ажиллагааг сайжруулна.

4.2. Эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага нь хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг үндэсний хэмжээнд удирдан зохион байгуулж, мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар ханган, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явц, үр дүнг Засгийн газарт тайлагнана.

4.3. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг орон нутгийн түвшинд удирдан зохион байгуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих, үр дүнг тайлагнах ажлыг бүх шатны Засаг дарга, мэргэжлийн байгууллагатай хамтран гүйцэтгэнэ.

4.4. Үндэсний хөтөлбөрийн үйл ажиллагааг эрүүл мэндийн бусад хөтөлбөр, төслийн үйл ажиллагаатай уялдуулан хэрэгжүүлнэ.

Тав. Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа, үе шат, санхүүжилт

5.1. Хөтөлбөрийг 2010-2019 онд 2 үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ:

5.1.1. Нэгдүгээр үе шат 2010-2014 он;

5.1.2. Хоёрдугаар үе шат 2015-2019 он.

5.2. Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх үйл ажилллагааг дараахь эх үүсвэрээс санхүүжүүлнэ:

5.2.1. улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө;

5.2.2. Засгийн газрын зарим тусгай сан (Шинжлэх ухаан технологийн сан, Эрүүл мэндийг дэмжих сан)-гийн хөрөнгө;

5.2.3. гадаад, дотоодын төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдийн хандив, тусламж;

5.2.4. олон улсын байгууллага, хандивлагч орны зээл, тусламж;

5.2.5. хууль тогтоомжоор хориглоогүй бусад эх үүсвэр.

Зургаа. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, шалгуур үзүүлэлт

6.1. Үндэсний хэмжээнд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явц, үр дүнг шалгуур үзүүлэлтийн дагуу үнэлэх, хөтөлбөрийг боловсронгуй болгох асуудлаар санал боловсруулах ажлыг эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага холбогдох яам, байгууллагатай хамтран зохион байгуулах бөгөөд шаардлагатай бол хөндлөнгийн байгууллагаар үнэлгээ хийлгэж болно.

6.2. Орон нутагт хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцад хяналт-шинжилгээ хийх ажлыг бүх шатны Засаг дарга хариуцна.

6.3. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дараахь шалгуур үзүүлэлтээр үнэлнэ:

№	Үзүүлэлтүүд	2009 оны суурь түвшин	2014 онд хүрэх түвшин	2019 онд хүрэх түвшин	Мэдээний эх үүсвэр
Нэг. Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих орчин бүрдүүлэх талаар					
1.1	Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллага, аж ахуйн нэгж /ажлын байр, сургууль, эмнэлэг/, хамт олны тоо	265	20 хувиар нэмэгдүүлнэ	50 хувиар нэмэгдүүлнэ	Эрүүл мэндийн газрын мэдээ
1.2	Эмчилгээ үйлчилгээнд нэвтрүүлсэн сэтгэцэд нөлөөт шинэ эмийн тоо, төрөл	-	2	4	*
1.3	Сүүлийн 5 жилд сэтгэцийн эрүүл мэндийн сургалтад хамрагдсан цагдаа, шүүх, хуулийн ажилтны эзлэх хувь	20	50	70	*

Хоёр. Иргэдийн сэтгэцийн эрүүл мэндийн мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх талаар					
2.1	Сэтгэцийн эрүүл мэнд, сэтгэцийн эмгэгээс урьдчилан сэргийлэх талаар ажил зохиодог ерөнхий боловсролын сургуулийн эзлэх хувь *	20	50	70	*
Гурав. Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих үйл ажиллагаанд олон нийт, хамт олны оролцоог нэмэгдүүлэх талаар					
3.1	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн чиглэлээр ажилладаг ТББ-ын тоо	2	3	4	*
Дөрөв. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг боловсронгуй болгож хүртээмж, чанарыг сайжруулах талаар					
4.1	Сэтгэцийн төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлгийн орны тоо (10000 хүн амд)	4.47	10 хувиар буурна	15 хувиар буурна	Эрүүл мэндийн статистик үзүүлэлт
4.2	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн сэтгэцийн тусламж үйлчилгээний орны тоо (10000 хүн амд)	1.19	10 хувиар нэмэг-дэнэ	15 хувиар нэмэг-дэнэ	Эрүүл мэндийн статистик үзүүлэлт
4.3	Нийгэм хамт олны дунд ажиллаж байгаа "Гэр" төвийн тоо	12	14	16	СЭМҮТ-ийн статистик мэдээлэл
4.4	Аймаг, дүүргийн түвшинд ажилладаг сэтгэцийн эмчийн тоо (10000 хүн амд)	0.2	0.25	0.3	Эрүүл мэндийн статистик үзүүлэлт
4.5	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний талаарх сургалтад хамрагдсан сум, өрхийн эмчийн эзлэх хувь	25	60	85	СЭМҮТ-ийн статистик мэдээлэл
4.6	Анагаах ухааны болон сувилахуйн сургалтын хөтөлбөрт сэтгэцийн эрүүл мэндийн хичээлийн цагийн эзлэх хувь	1-5	10	15	ЭМШУИС-ийн Сургалтын албаны мэдээлэл
4.7	Зайлшгүй шаардлагатай эмийн үндэсний жагсаалтад орсон сэтгэц нөлөөт эмээр хангагдсан аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, сум, өрхийн эмнэлгийн эзлэх хувь	86	95	100	СЭМҮТ-ийн статистик мэдээлэл

Тайлбар: (*)-Монгол улсын сэтгэцийн эрүүл мэндийн тогтолцоог ДЭМБ-ын "Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тогтолцоог үнэлэх стандарт аргачлал (шалгуур үзүүлэлт)"-аар үнэлсэн тухай тайлан. 2006 он

"СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД"-ҮНДЭСНИЙ ХОЁР ДАХЬ
ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 2010-2019 ОН

№	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Хариуцах байгууллага	Хамтран ажиллах байгууллага	Хугацаа
Нэг. Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих орчин бүрдүүлэх зорилтын хүрээнд:				
1.1	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомж, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх чиглэлээр гарсан эрх зүйн баримт бичигт үнэлгээ хийж боловсронгуй болгох	ЭМЯ, /СЭМҮТ/	ХЗДХЯ, НХХЯ, ТББ	2010-2012
1.2	Сэтгэцэд нөлөөт шинэ эмийн талаар мөрдөгдөж байгаа хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах талаар шийдвэр гаргагч нарт зориулсан уулзалт, сургалт зохион байгуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	ХЗДХЯ, НХХЯ, ДЭМБ, ТББ	2010-2012
1.3	Бүс, нутгийн онцлогт тохируулан сэтгэцийн эрүүл мэндийн бодлого, дэд хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх талаар орон нутгийн шийдвэр гаргагч нарт зориулсан семинар зохион байгуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	ЭМГ, Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ЭМГ	2010-2012
1.4	Хөдөлмөрийн чадвараа алдаагүй, сэтгэцийн архаг эмгэгтэй хүнийг ажлын байраар хангах, сэтгэцийн эмгэгтэй хүн хувиараа хөдөлмөр эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх тухай холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд үнэлгээ хийж, холбогдох арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх	НХХЯ	МХЕГ, ЭМЯ СЭМҮТ, Хүний эрхийн комисс	2010-2011
1.5	Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах асуудлаархи үндэсний бодлого, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх асуудлыг гадаад орон, олон улсын байгууллагад тавьж хамтран ажиллах чиглэлээр холбогдох арга хэмжээ авч, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах	ГХЯ	ЭМЯ, НХХЯ	2010-2019
1.6	Архи, тамхи, бусад сэтгэцэд нөлөөт бодисын эргэлтэд хяналт тавих асуудлаархи олон улсын гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтэд дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих, холбогдох байгууллагатай хамтарсан уулзалт, сургалт зохион байгуулах	ГХЯ	ЭМЯ, ХЗДХЯ ЦЕГ, ЭЦГ	2010-2019
1.7	Хүүхэд, өсвөр үеийнхний сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжсэн орчин бүрдүүлэх талаар бүх шатны боловсролын байгууллагад зориулан журам, заавар гаргаж хэрэгжүүлэх	БСШУЯ	ЭМЯ ЭМГ ДЭМБ	2010-2011
1.8	Ажлын байрыг эрүүл ахуйн шаардлага хангасан, аюул осолгүй, тав тухтай, сэтгэл зүйн таатай орчин болгоход чиглэсэн заавар, журам гаргаж хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах, энэ чиглэлээр холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллах	НХХЯ	ЭМЯ, Аж ахуйн нэгж, байгууллага , ТББ	2010-2011
1.9	Аймаг, дүүрэгт сэтгэц-нийгмийн нөхөн сэргээх тусламж, үйлчилгээ шинээр бий	Аймаг, нийслэлийн	НХХЯ, ЭМЯ ТББ	2010-2018

	болгоход зориулан гэр, хашаа, орон байр олгох асуудлыг шийдвэрлэх	ЗДТГ		
Хоёр. Сэтгэцийн эрүүл мэндээ хянаж сайжруулах талаар хувь хүний мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх зорилтын хүрээнд:				
2.1	Бүх шатны сургуулийн эрүүл мэндийн хичээлийн сургалтын агуулга, хөтөлбөрт сэтгэцийн эрүүл мэнд, амьдрах ур чадварын мэдлэг эзэмшүүлэх асуудлыг цогц байдлаар тусгах	БСШУЯ	ЭМЯ, СЭМҮТ, ДЭМБ	2010-2012
2.2	Тулгамдсан асуудлыг зүй зохистой шийдвэрлэх, амьдрах ур чадвар эзэмшүүлэх албан бус, зайны сургалтын хөтөлбөр, гарын авлага боловсруулж, сургалт явуулах	БСШУЯ	ЭМЯ, СЭМҮТ, ДЭМБ	2011-2019
2.3	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн сургалт явуулах арга зүйн гарын авлага боловсруулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	БСШУЯ, ЭМШУИС	2010
2.4	Амьдрах ур чадвар, сэтгэцийн эрүүл мэндийн талаар олон нийтийн мэдлэг, хандлагыг дээшлүүлэх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг тогтмолжуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	МҮОНРТ, ЭМГ, ДЭМБ	2010-2019
2.5	Ерөнхий боловсролын сургуулийн эрүүл мэндийн хичээл заадаг багш нарт сургалт явуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	БСШУЯ	2010-2017
2.6	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн талаар хэвлэл, мэдээллийн ажилтнуудад зориулсан уулзалт, сургалт зохион байгуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	ДЭМБ, ТББ	2010-2012
2.7	Дасгал хөдөлгөөн, бясалгал зэрэг сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжихэд чиглэсэн үйл ажиллагаа, түүнд хамрагдагсдын хүрээг өргөжүүлэх талаар холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллах, дэмжлэг үзүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	ТББ	2010-2019
Гурав. Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах үйл ажиллагаанд нийгэм, хамт олны оролцоог нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд:				
3.1.	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хууль, үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах талаар холбогдох яам, байгууллагад уулзалт, сургалт зохион байгуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	ДЭМБ	2010-2011
3.2	Нийгэм, хамт олонд тулгуурласан сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа төрийн бус байгууллага, сэтгэцийн эмгэгтэй хүмүүсийн өөртөө туслах бүлгүүдийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	ДЭМБ	2010-2019
3.3	Нийгэм, хамт олонд тулгуурласан сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, нийгмийн ажилтныг сургалтад хамруулах, гарын авлагаар хангах	ЭМЯ, СЭМҮТ	ЭМШУИС, ДЭМБ	2010-2014
3.4	Ажлын байрны таагүй орчин, хамт ажиллагсдын зүгээс үзүүлэх дарамт шахалт зэрэг хүний сэтгэцийн эрүүл мэндэд сөргөөр	ЭМЯ, СЭМҮТ	НХХЯ, ЭМШУИС ДЭМБ, ТББ	2010-2011

	нөлөөлөх хүчин зүйлийг тогтоож шалтгаан, үр дагаврыг бууруулах талаар аргачлал, зөвлөмж гаргаж аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх арга хэмжээ авах			
3.5	Сэтгэцийн эрүүл мэндэд ээлтэй байгууллага, хамт олныг шалгаруулах уралдаан зохион байгуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ЭМГ	2011-2019
3.6	Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих талаар сонгогдсон ажлын байр, хамт олонд сургалт явуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	ЭМГ, ДЭМБ	2011-2019
3.7	Хөтөлбөрийн бодлого, чиглэлд нийцүүлэн өөрийн орон нутгийн онцлог, тулгамдсан асуудалд үндэслэн сэтгэцийн эрүүл мэндийн дэд хөтөлбөр боловсруулан баталж хэрэгжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	Аймаг, нийслэлийн ИТХ	2010
3.8	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн дэлхийн өдрийг тэмдэглэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ	Жил бүрийн X/10
3.9	Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, сэтгэцийн эмгэг, сэтгэцийн эмгэгтэй хүний талаар зөв хандлага төлөвшүүлэхэд чиглэсэн мэдээ, мэдээлэл, сургалт, сурталчилгаа явуулах, энэ талаар нийтлэл, нэвтрүүлгийн бодлого, төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авах	МҮОНРТ, Бусад хэвлэл, мэдээллийн байгууллага	ЭМЯ, НХХЯ, БСШУЯ ТББ	2010-2019

Дөрөв. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг боловсронгуй болгож хүртээмж, чанарыг сайжруулах зорилтын хүрээнд:

4.1. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох талаар

4.1.1	Хүүхэд, өсвөр үеийнхэн, ахмад настанд зориулсан сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг нийгэм, хамт олны дунд бий болгох чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллах	ЭМЯ, СЭМҮТ	НХХЯ, Аймаг, нийслэл, дүүргийн ЗДТГ, ЭМГ, ХТГ, ДЭМБ, НҮБХС, ТББ	2010-2015
4.1.2	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламжийг хөнгөвчлөхөд чиглэсэн оношилгоо, эмчилгээний бүдүүвч боловсруулан гаргаж сум, өрхийн эмнэлгийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	ДЭМБ	2010-2011
4.1.3	Сэтгэцийн эмгэгтэй хүнд зориулсан сэтгэц-нийгмийн нөхөн сэргээх өдрийн болон асрамжийн тусламж үйлчилгээг өргөжүүлэх талаар хамтарсан уулзалт, ярилцлага зохион байгуулж зөвлөмж гарган хэрэгжүүлэх	ЭМЯ, НХХЯ, СЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ЭМГ, ТББ	2010-2019
4.1.4	Аймаг, дүүрэгт сэтгэц-нийгмийн нөхөн сэргээх “Гэр” төв, кабинет шинээр байгуулж, үйл ажиллагааг нь тогтмолжуулах	ЭМЯ	НХХЯ, аймаг, нийслэлийн	2010-2019

			ЗДТГ, ЭМГ, ТББ	
4.1.5	Аймаг, дүүргийн түвшинд сэтгэцийн болон донтох эмгэгийг эмчлэх орны тоог нэмэгдүүлэх талаар гарсан шийдвэрийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ	2010-2011
4.1.6	Эрх зүйн чадамжгүй, асран хамгаалагч шаардлагатай боловч асран хамгаалагчгүй сэтгэцийн эмгэгтэй өвчтөнүүдэд зориулсан асрамжийн газар байгуулах асуудлыг судлан шийдвэрлэх	НХХЯ	ЭМЯ, СЭМҮТ, ДЭМБ	2011-2012
4.1.7	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний шатлал хоорондын уялдаа, холбоог сайжруулах зорилгоор холбогдох журам гаргаж хэрэгжүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	Аймаг, дүүргийн ЗДТГ, ЭМГ	2010
4.1.8	Сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх үйлчилгээг нийгэм, хамт олны дунд зохион байгуулах талаар холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллах, загвар төсөл хэрэгжүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	Аймаг, дүүргийн ЗДТГ, ЭМГ, ДЭМБ, ТББ	2010-2012
4.1.9	Сэтгэцийн эмгэгтэй хүмүүст үзүүлэх нийгмийн халамжийн үйлчилгээг эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээтэй уялдуулан нэг цэгийн үйлчилгээ зохион байгуулах боломжийг судалж шийдвэрлэх	НХХЯ	ЭМЯ, СЭМҮТ Аймаг, дүүргийн ЗДТГ, ХХҮГ ЭМГ, ДЭМБ, ТББ	2010-2012

4.2. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд зарцуулах санхүүжилтийг оновчтой болгох талаар

4.2.1	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд зарцуулж байгаа санхүүжилтийн байдалд үнэлгээ хийж оновчтой болгох талаар салбар дундын уулзалт, ярилцлага зохион байгуулж хэлэлцүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	НХХЯ, СЯ	2010-2011
4.2.2	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд зарцуулах санхүүжилтийг оновчтой болгох талаар аймаг, нийслэл болон дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга нарт зориулсан сургалт, семинар зохион байгуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	НХХЯ, СЯ	2010-2014

4.3. Сэтгэцийн эмгэгтэй хүний эрхийг хангах талаар

4.3.1	Сэтгэцийн тусламж үйлчилгээний ор бүхий аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт магадлан тогтоох комисс байгуулж ажиллуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ	2010
4.3.2	Сэтгэцийн эмгэгийн улмаас албадан эмчилгээнд орсон тохиолдол бүрийг магадлан тогтоох комиссын хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэж байх, энэ талаархи мэдээллийг дээд шатны байгууллагад хүргүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ	2010-2019
4.3.3	Сэтгэцийн эмгэгтэй хүний эрхийг хангах талаар сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж,	ЭМЯ, СЭМҮТ	Хүний эрхийн	2010-2019

	үйлчилгээний байгууллагын эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, ажилтнуудад явуулах сургалтыг тогтмолжуулах		комисс, ДЭМБ, ТББ	
4.4. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх хүний нөөцийн хангамж, чадавхийг сайжруулах талаар				
4.4.1	Анагаах ухааны болон сувилахуйн сургуулийн төгсөлтийн өмнөх болон дараахь сэтгэцийн эрүүл мэндийн сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг шинэчлэх	БСШУЯ, ЭМШУИС	СЭМҮТ	2010
4.4.2	Сэтгэцийн эмч бэлтгэх резидентурын 2 жилийн сургалтын гарын авлага, хөтөлбөрийг хянаж, шинэчлэн боловсруулж, хэвлүүлэх	БСШУЯ, ЭМШУИС	СЭМҮТ	2010-2012
4.4.3	Сэтгэцийн сувилагч, сэтгэл зүйч, нийгмийн ажилтан, ахуйн засалч нарыг мэргэшүүлэх сургалтад хамруулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	Аймаг, дүүргийн ЭМГ	2011-2012
4.4.4	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламжийн талаархи сум, өрхийн эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний сургалтыг үе шаттайгаар тасралтгүй зохион байгуулах, ажлын байран дээр нь сургаж дадлагажуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	ЭМШУИС, Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ДЭМБ	2010-2019
4.4.5	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг төрөх, эмэгтэйчүүд, хүүхэд, хавдар, дотор зэрэг бусад нарийн мэргэжлийн тусламжтай уялдуулах чиглэлээр гарын авлага гаргаж эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд сургалт явуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	ЭМШУИС, ДЭМБ	2010-2018
4.4.6	Хүүхэд, өсвөр үе, ахмад настны сэтгэцийн эрүүл мэнд, шүүхийн сэтгэц эмгэг судлал, сэтгэл зүй, сэтгэл засал, хэл засал, эмгэг сэтгэл зүй, гамшгийн үеийн сэтгэцийн эрүүл мэнд зэрэг төрөлжсөн нарийн мэргэжлээр эмч, мэргэжилтэн бэлтгэх сургалт зохион байгуулах, гадаадад хүн сургаж мэргэшүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	БСШУЯ, ЭМШУИС, ДЭМБ	2010-2019
4.4.7	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламжийн талаар зайны сургалтын хөтөлбөр, сургалтын материал боловсруулан сургалт явуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	БСШУЯ, ЭМШУИС, ДЭМБ	2011-2019
4.5. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах талаар				
4.5.1	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа бүх төрлийн байгууллагын стандартыг шинэчлэн боловсруулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	ЭМГ, СХЗГ	2010-2012
4.5.2	Зонхилон тохиолдох сэтгэцийн эмгэгийн оношилгоо, эмчилгээний стандарт, эмнэлзүйн удирдамжийг шинэчлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	СХЗГ	2010-2011
4.5.3	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа нийт байгууллагын үйл ажиллагааг магадлан итгэмжлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	ЭМГ	2011-2014
4.5.4	Сум, өрхийн эмнэлгээр үзүүлж байгаа сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний байдалд үнэлгээ хийж	ЭМЯ, СЭМҮТ	ДЭМБ	2010-2012

	шаардлагатай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх			
4.5.5	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд орчин үеийн шаардлагад нийцсэн оношилгоо, эмчилгээний шинэ арга технологи нэвтрүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	СЯ	2010-2019
4.5.6	Зайлшгүй шаардлагатай сэтгэцэд нөлөөт эм, үнэгүй олгодог эмийн хангамжийн байдлыг аймаг, дүүргийн түвшинд үнэлж, шаардлагатай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ	2010-2011
Тав. Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдал, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйл, зонхилон тохиолдох сэтгэцийн эмгэгийн тандалтыг сайжруулах зорилтын хүрээнд:				
5.1	Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдал, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйл, зонхилон тохиолдох сэтгэцийн эмгэгийн тандалт судалгааг тогтмол хугацаанд явуулах, олон улсын байгууллага, хандивлагч орнуудаас дэмжлэг авах	ЭМЯ, СЭМҮТ	БСШУЯ, ЭМШУИС ДЭМБ	2010 2014 2019
5.2	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдал, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйл, зонхилон тохиолдох сэтгэцийн эмгэгийн тандалтын талаар байгууллага, хүний нөөцийн чадавхийг дээшлүүлэх сургалт явуулах	ЭМЯ, СЭМҮТ	БСШУЯ, ЭМШУИС ДЭМБ	2010 2014 2019
5.3	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн талаар одоо байгаа тоо, баримтыг нэгтгэн гаргаж хэвлүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	БСШУЯ, ЭМШУИС ДЭМБ	2010-2011
5.4	Зонхилон тохиолддог сэтгэцийн эмгэгийн эмчилгээний үр дүн, сэтгэцийн эмгэгийн өртөг зардлын талаар судалгаа хийх	ЭМЯ, СЭМҮТ	БСШУЯ, ЭМШУИС,Н ЭМХ, ЭМГ, ДЭМБ	2012-2013
5.5	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн мэдээллийн санг өргөжүүлэх талаар бусад орны туршлагатай танилцан холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллах чиглэлээр санал боловсруулж шийдвэрлүүлэх	ЭМЯ, СЭМҮТ	НЭМХ, ЭМГ, ЭМШУИС,Д ЭМБ	2010-2011
5.6	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийг аймаг, дүүргийн эмнэлэгтэй холбосон цахим сүлжээтэй болгох	ЭМЯ, СЭМҮТ	ДЭМБ, Олон улсын төсөл хөтөлбөр	2011-2013

Тайлбар: ЭМГ –Эрүүл мэндийн газар
ХХҮГ –Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар
ХТГ –Хүүхдийн төлөө газар
СЭМҮТ –Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
НЭМХ –Нийгмийн эрүүл мэндийн хүрээлэн
ЭМШИУС –Эрүүл мэндийн шинжлэх ухааны их сургууль
МҮОНРТ –Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевиз
СХЗГ –Стандартчилал, хэмжил зүйн газар